

UiO : **Institutt for lærerutdanning og skoleforskning**
Det utdanningsvitenskapelige fakultet

Elevens læring med IKT

- Innsikt i to vanlige IKT-baserte læringsaktiviteter

Skolelederkonferansen 2014

Skolen i digital utvikling

14. november 2014

Førsteamanuensis Anniken Furberg

Centre of
Excellence in
Education

ProTed

Senter for fremragende
lærerutdanning

Innhold

- **DEL I**
  - Hvorfor IKT i skolen?
- **DEL II**
  - Hva viser forskningen om elevers læring med IKT?
    - Fokus på to vanlige IKT-baserte læringsaktiviteter:
      1. Elevers læring med nettbaserte kilder
      2. Elevers læring med digitale kunnskapsrepresentasjoner
- **DEL III**
  - Lærerrollen i teknologibaserte klasserom
  - Konklusjon og oppsummering

DEL I

IKT i skolen – hvorfor det?

Endring i vår tilgang til og bruk av ulike informasjonskilder

Skole og IKT i dag

- Rik tilgang til IKT i dagens skole
  - Grunnskole; PC-lab/klassemott med bærbare PC-er
  - Videregående skole: alle elever egen bærbar PC
  - Mange skoler investerer i iPads
  - Elektroniske tavler i mange klasserom
- Men, vi trenger mer kunnskap om **hvordan** man kan bruke IKT i undervisningen for å fremme elevers læring...
  - Størst fokus på å bruke IKT som en informasjonskilde
  - Mindre fokus på hvordan IKT kan brukes til **å lære elevene å lære**

DEL II

Hva forteller forskning oss om elevers
læring med IKT?

Fokus på to vanlige IKT-baserte læringsaktiviteter

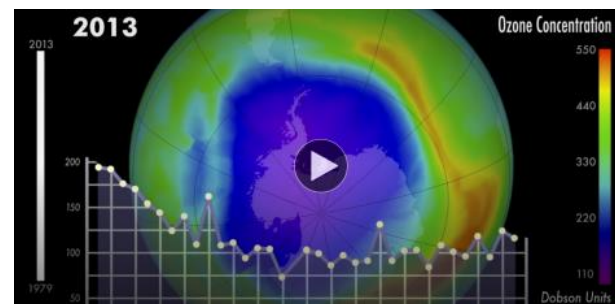
1. Læring med nettbaserte kilder

- Situasjoner der elever løser oppgaver/problemer ved å hente inn tekstbasert informasjon fra internett

2. Læring med bruk av digitale kunnskapsrepresentasjoner

- Situasjoner der elevene jobber med visuelle representasjoner som for eksempel simuleringer, animasjoner, grafer.

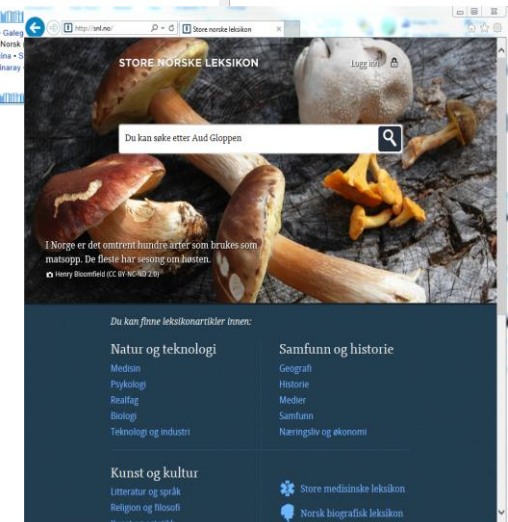
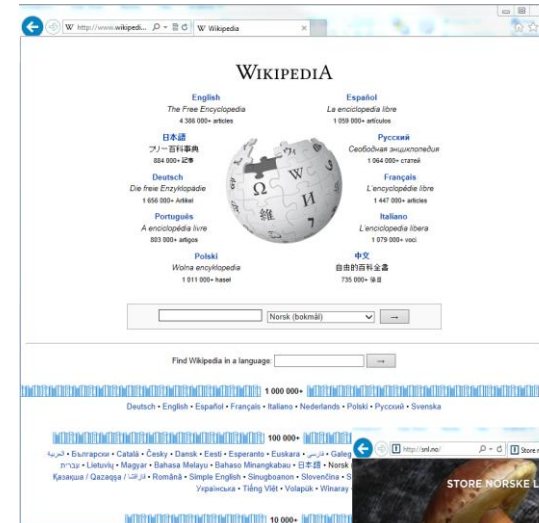
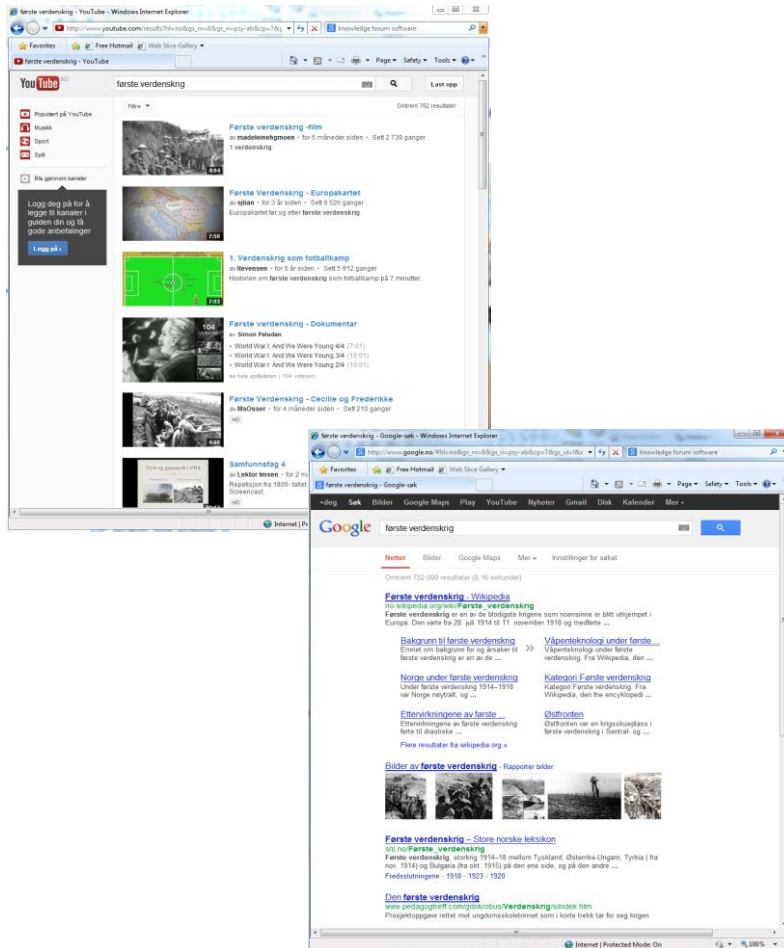

1. Læring med nettbaserte kilder

Vanlige nettbaserte kilder brukt av elever

Oppfatninger av elevers bruk av internett på skolen...

Læring med nettbaserte informasjonskilder

- Forskningsfunn & rapporter fra praksisfeltet:
  - Sosiale medier & surfing
  - Kopiering av tekster en utbredt praksis blant elever
  - Betraktes oftest som et problem

Mer?

Furberg, A. L. & Rasmussen, I. (2012). Faktaorientering og forståelsesorientering i elevers bruk av nettbaserte læringsomgivelser. I: T. E. Hauge & A. Lund (red.). *Små skritt eller store sprang? Om digitale tilstander i skolen*. Cappelen Damm Akademisk.

Furberg, A. L., & Ludvigsen, S. (2008). Students' meaning making of socioscientific issues in computer mediated settings: Exploring learning through interaction trajectories. *International Journal of Science Education* 30(13), 1775–1799.

Læring med nettbaserte informasjonskilder

- Forskningsfunn & rapporter fra praksisfeltet:
  - Sosiale medier & surfing
  - Kopiering av tekster en utbredt praksis blant elever
  - Betraktes oftest som et problem
- På bakgrunn av disse utfordrende funnene ønsket vi mer kunnskap om:
  - Hvorfor velger elever å kopiere, og hvordan brukes de kopierte tekstene?
  - Hvilke pedagogiske utfordringer blir sentrale når elever arbeider og lærer med nettbaserte kilder?

Mer?

Furberg, A. L. & Rasmussen, I. (2012). Faktaorientering og forståelsesorientering i elevers bruk av nettbaserte læringsomgivelser. I: T. E. Hauge & A. Lund (red.). *Små skritt eller store sprang? Om digitale tilstander i skolen*. Cappelen Damm Akademisk.

Furberg, A. L., & Ludvigsen, S. (2008). Students' meaning making of socioscientific issues in computer mediated settings: Exploring learning through interaction trajectories. *International Journal of Science Education* 30(13), 1775–1799.

Studie:

Furberg & Rasmussen (2012). “Faktaorientering og forståelsesorientering i elevers bruk av nettbaserte læringsomgivelser”

- **Setting og deltakere**

- Case 1: Elevprosjekt i samfunnsfag (6. klasse)
- Case 2: Elevprosjekt i naturfag (10. klasse)

- **Analysefokus**

- Elevgruppers samtaleforløp
  - Videooptak av elevgruppers samtaler & arbeid
  - Feltarbeid
  - Intervjuer
  - Elevenes læringsprodukter

- **Forskningsspørsmål:**

- Hvorfor velger elever å kopiere, og hvordan brukes de kopierte tekstene?
- Hvilke pedagogiske utfordringer blir sentrale når elever arbeider og lærer med nettbaserte kilder?

- Funn:

- Lik praksis i begge settinger:
  - Copy & paste
- Elevenes orientering:
  - Faktaorientering og forståelsesorientering
  - Elevene har kapasitet til begge deler
- ”Den pragmatiske vendingen”
  - Elevene velger velkjente praksiser (copy&paste)
- Forståelsesorienterte på oppfordring
  - I disse casene; av medelever

Mer?

Furberg, A. L. & Rasmussen, I. (2012). Faktaorientering og forståelsesorientering i elevers bruk av nettbaserte læringsomgivelser. I: T. E. Hauge & A. Lund (red.). *Små skritt eller store sprang? Om digitale tilstander i skolen*. Cappelen Damm Akademisk.

Furberg, A. L., & Ludvigsen, S. (2008). Students' meaning making of socioscientific issues in computer mediated settings: Exploring learning through interaction trajectories. *International Journal of Science Education* 30(13), 1775–1799.

- Konklusjon:

- Fakta-orientering (kopiering av tekst) kan sees som en nødvendig/viktig læringsstrategi...
- For å bevege elever forbi en fakta-orientering og i retning av en forståelses-orientering må elevene bli “utfordret” av...
  - Medelever
  - Oppgaveutforming
  - Lærerintervensjon
  - Læringsprodukt

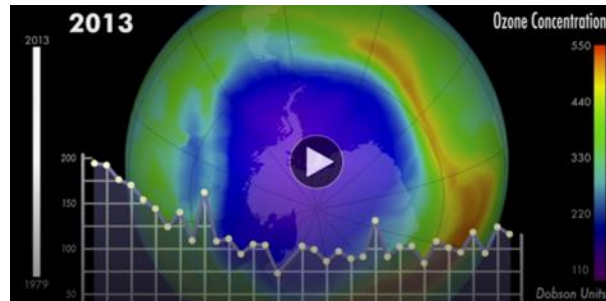

Mer?

Furberg, A. L. & Rasmussen, I. (2012). Faktaorientering og forståelsesorientering i elevers bruk av nettbaserte læringsomgivelser. I: T. E. Hauge & A. Lund (red.). *Små skritt eller store sprang? Om digitale tilstander i skolen*. Cappelen Damm Akademisk.

Furberg, A. L., & Ludvigsen, S. (2008). Students' meaning making of socioscientific issues in computer mediated settings: Exploring learning through interaction trajectories. *International Journal of Science Education* 30(13), 1775–1799.

2. Læring med bruk av digitale kunnskapsrepresentasjoner

Digitale kunnskapsrepresentasjoner:

TELLUS

Kontinentaldrift

Alfred Wegener (1880–1930) framsatte i 1912 teorien om at alle verdensdelene var samlet i et kjempekontinent for ca. 200 millioner år siden. Han kalte det Pangaea, som betyr «alle land». Wegener mente at dette kontinentet ble brukt opp i flere biter. De nye kontinentene beveget seg fra hverandre slik at nye havområder åpnet seg. Han påsto også at kontinentene fortsatt beveger seg i forhold til hverandre, og teorien fikk navnet «kontinentaldrift».

For 200 millioner år siden

© Aschehoug

<http://lokus123.lokus.no>

Proteinsyntesen

Proteinene blir dannet etter oppskriften på DNA. Denne prosessen består av tre trinn:

- 1 Det blir laget en kopi av et gen (DNA-sekvens) som inneholder oppskriften på et protein. Denne kopien blir kalt mRNA, og prosessen skjer i cellekjernen.
- 2 mRNA går fra cellekjernen og ut i cytosol, der det fester seg til et ribosom.
- 3 Ribosomene lager et protein ved å koble sammen aminosyrer etter oppskriften på mRNA.

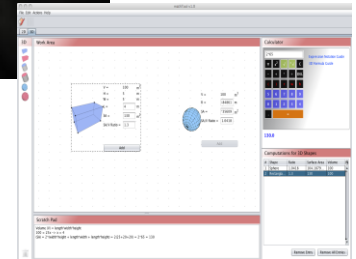
RNA er en forkortelse for ribonukleinsyre. I motsetning til DNA består RNA av en enkelt tråd og basen tymin (T) er byttet ut med urasil (U).

1 Protein blir dannet
2 Proteinsyntesen trinn for trinn
3 Oppsummer
4 Overføring av informasjon
5 Ferdige proteiner

<http://www.viten.no/nob/>

Læring med digitale kunnskapsrepresentasjoner

- Gjennomgående funn:
  - Potensiale:
    - Bred enighet om positiv effekt av bruk av visuelle kunnskapsrepresentasjoner for elevers læring
    - Bruk av varierte uttryksformer virker ofte læringsfremmende (visuelle, tekstbaserte, grafer)
    - Samarbeidslæring en positiv innvirkning på elevers læring med digitale ressurser
  - utfordringer:
    - Elever sliter ofte med å forstå de underliggende vitenskapelige begrepene og prinsippene som representasjonene viser
    - Beveger seg for fort videre hvis de ikke blir utfordret til å bruke mer tid til å gå i dybden
  - Med utgangspunkt i disse funnene:
    - Ønsket vi å få mer kunnskap om elevers læring i situasjoner der de bruker digitale kunnskapsrepresentasjoner

Mer?

Furberg, A., Kluge, A., & Ludvigsen, S. (2013). Student sense making with diagrams in a computer-based setting. *International Journal of Computer-supported collaborative learning*.

Studie:

Furberg, Kluge, & Ludvigsen (2013). Student sense making with diagrams in a computer-based setting.

- **Setting og deltakere**

- SCY-prosjektet (Science Created by You)
- Utvikling av den digitale læringsomgivelsen SCY-Lab
- Prosjektarbeid (20 skoletimer)
- Vg1
- Tema: fremtidens energikilder

- **Analysefokus**

- Elevgruppers forståelse av vitenskapelige kunnskapsrepresentasjoner
  - Solcellepanel

- **Forskningsspørsmål**

- På hvilke måter blir kunnskapsrepresentasjoner ressurser i elevers forståelsesprosesser?

1: Teacher: Likewise here where you see the silicon. Here one must have surplus of positive charging [indexing the n-plate]. The electron, there [points to the n-plate in the solar panel model], has moved over to the free holes on the boron side [indexing the electric circuit]. There we've got 15 protons in the nucleus, but only 14 electrons around [indexing the p-plate].

2: Students: Nodding

3: Teacher: Then we've got surplus of- [Looks at the students awaiting their reply]

4: Linda: Positive

5: Ann: Positive, yes.

6: Teacher: Were you with me? Did you understand it now?

7: Sue: Yes. Okay.

8: Ann: But, I don't understand, because they say that the sunbeams hit the p-plate [points at the p-plate].

9: Teacher: Yes, but you should think about what's typical for the p-plate, here [points to the p-plate in the textbook model]. (.)

10: Ann: Uh hum?

11: Teacher: On the silicon, there is surplus of electrons.

12: Ann: Oh:: So they hit the electrons and then they shoot=

13: Teacher: Yes, yes. They must hit the electrons (.). And you must remember that boron, which is doped there- when the electrons has moved from silicon over to boron, the boron has three protons in the nucleus, but four electrons around (.)

14: Ann: Uh::m. Okay

15: Teacher: [indexing the n-plate] This is why it got surplus of electrons. So, when it bombarded with sunlight, it will get a photovoltaic effect [indexing the p-plate] then that electron is hit like this, those in surplus, and then they will move. And move [indexing the electric circuit] in the electric circuit over to this side.

16: Ann: Yes

17: Teacher: And it will move continuously (.)

18: Ann: Uh hum

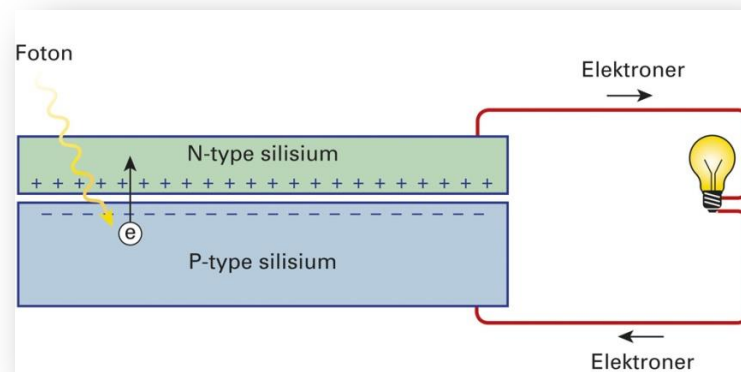
19: Linda: Yes, okay

20: Teacher: So, that was the most complicated point, there from the n-type to the p-type. But you have to think of the relationship between the number of protons in the nucleus and the electrons around.

21: Ann: Uh hum

22: Teacher: Now, did you get it?

23: Students: Yes

1: Teacher: Likewise here where you see the silicon. **Here [indexing the n-plate]** one must have surplus of positive charging. The electron, there **[points to the p-plate]**, has moved over to the free holes on the boron side **[indexing the electric circuit]**. There we've got 15 protons in the nucleus, but only 14 electrons around **[indexing the n-plate]**.

2: Students: Nodding

3: Teacher: Then we've got surplus of- [Looks at the students awaiting their reply]

4: Linda: Positive

5: Ann: Positive, yes.

6: Teacher: Were you with me? Did you understand it now?

7: Sue: Yes. Okay.

8: Ann: But, I don't understand, because they say that the sunbeams hit the p-plate **[points at the p-plate]**.

9: Teacher: Yes, but you should think about what's typical for the p-plate, here **[points to the p-plate]**. (.)

10: Ann: Uh hum?

11: Teacher: On the silicon, there is surplus of electrons.

12: Ann: Oh:: So they hit the electrons and then they shoot=

13: Teacher: Yes, yes. They must hit the electrons (.). And you must remember that boron, which is doped **there-** when the electrons has moved from silicon over to boron, the boron has three protons in the nucleus, but four electrons around (.)

14: Ann: Uh::m. Okay

15: Teacher: **[indexing the n-plate]** This is why it got surplus of electrons. So, when it bombarded with sunlight, it will get a photovoltaic effect **[indexing the p-plate]** then that electron is hit like this, those in surplus, and then they will move. And move **[indexing the electric circuit]** in the electric circuit over **to this side.**

16: Ann: Yes

17: Teacher: And it will move continuously (.)

18: Ann: Uh hum

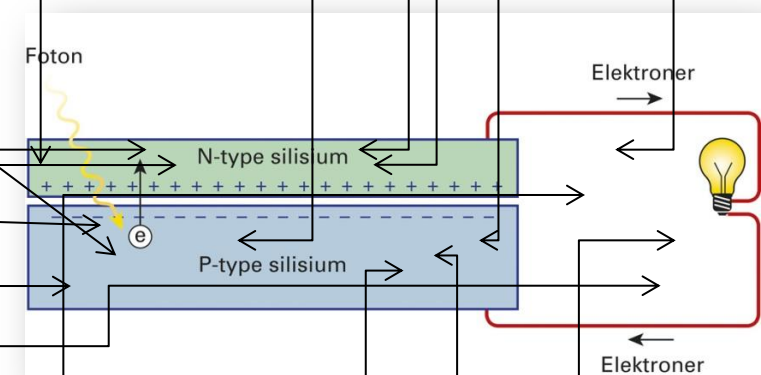
19: Linda: Yes, okay

20: Teacher: So, that was the most complicated point, **there** from the n-type to the p-type. But you have to think of the relationship between the number of protons in the nucleus and the electrons around.

21: Ann: Uh hum

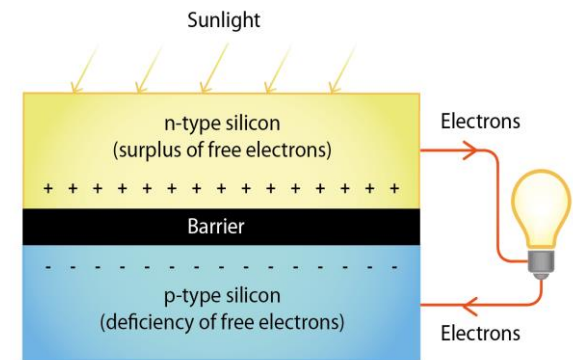
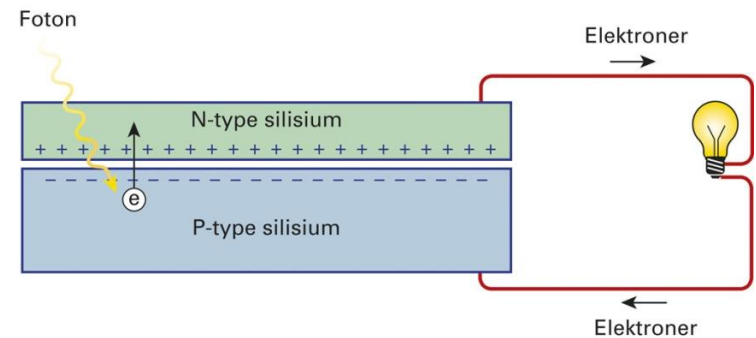
22: Teacher: Now, did you get it?

23: Students: Yes

- Funn:

- Representasjonene utgjør sosiale kognitive ressurser
  - Utgjør et felles fokus i samtalen
  - Blir brukt som «påpekende» ressurs; der språket ikke strekker til
  - Muliggjør presisering av forståelse og misforståelser
- Representasjonene utgjør individuelle kognitive ressurser som muliggjør
  - Individuell refleksjon
  - Utprøving av egen forståelse
- Viktig ressurs i lærer-elev interaksjoner
  - Synliggjøring av forståelse/ikke-forståelse
  - Felles fokus i samtalen
  - Der språket ikke strekker til

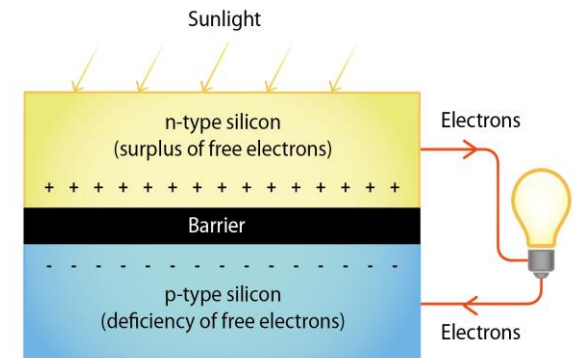
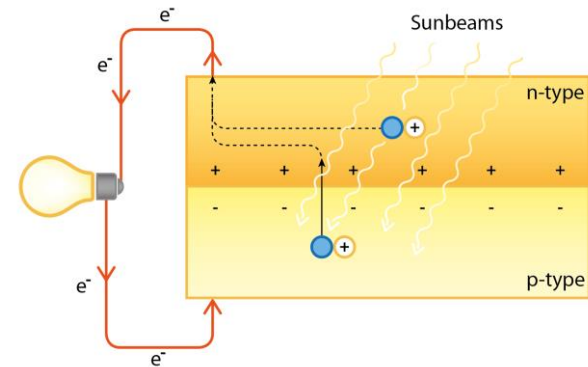

More?

Furberg, A., Kluge, A., & Ludvigsen, S. (2013). Student sense making with diagrams in a computer-based setting. *International Journal of Computer-supported collaborative learning*.

Læring med digitale læringsressurser

- Råd til lærere:
  - Designe læringssituasjoner der målet er å diskutere
  - Introdusere flere representasjonsformer
    - (visuelle, tekstbaserte, lyd)
  - Introdusere representasjoner med *litt* variasjon
    - Designe tilhørende oppgaver som retter elevenes oppmerksomhet mot forskjeller og likheter
  - Bruk av *interaktive* digitale ressurser
  - Bruk modeller og interaktive digitale læringsressurser i faglige presentasjoner og helklassesamtaler!

Mer?

Furberg, A., Kluge, A., & Ludvigsen, S. (2013). Student sense making with diagrams in a computer-based setting. *International Journal of Computer-supported collaborative learning*.

DEL III

Hva betyr disse IKT-baserte
klasseromspraksisene for lærerrollen?

Empirisk eksempel fra Ark&App-prosjektet

Case: Naturfag 10. trinn

Furberg, A., Dolonen, J.A., Engeness, I., & Jessen, S. (desember 2014). *Læremidler og arbeidsformer i naturfag i ungdomsskolen. En casestudie I prosjektet Ark&App, naturfag 10. klasse.* Rapport, Utdanningsdirektoratet og Universitetet i Oslo.

Empirisk setting:

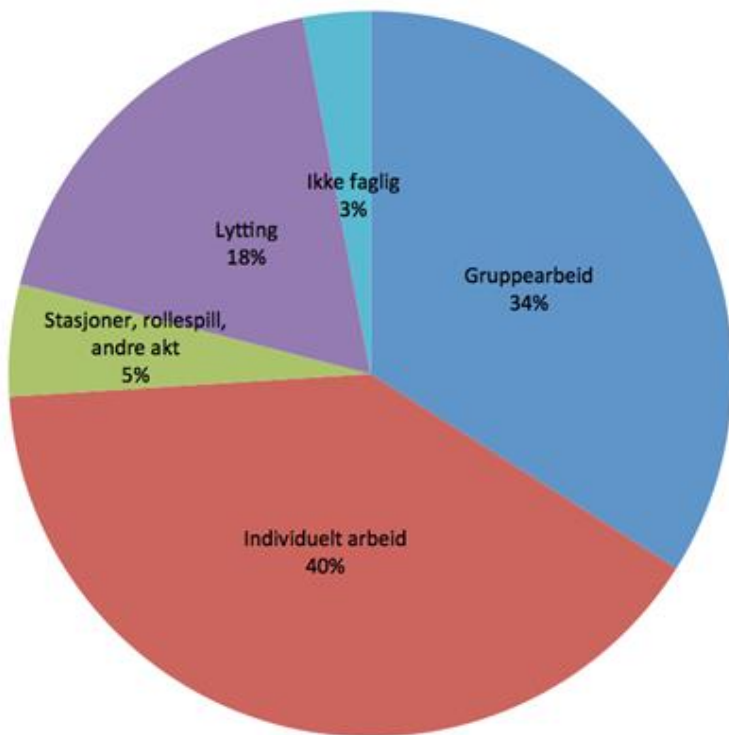
- 30 elever og 1 lærer
- Tema: Arv & miljø
- Prosjektarbeid (10 skoletimer)
  - Helklassesettinger
  - Gruppearbeid
  - Individuelt arbeid
- Bruk av ulike typer læringsressurser
  - Lærebøker
  - Digitale ressurser

Datamateriale

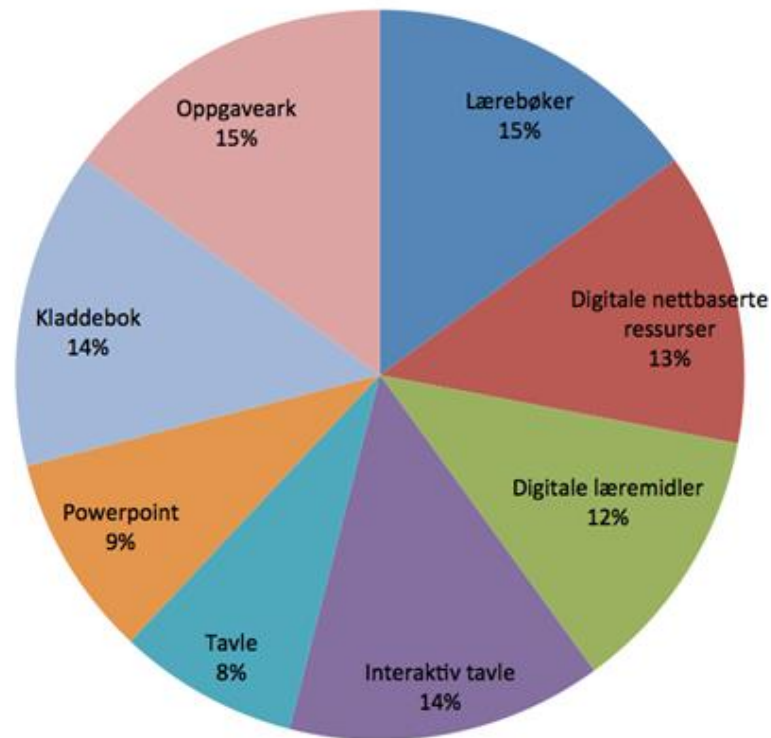
- Videoopptak:
  - Alle lærer-elevsamtaler
  - Utvalgte elevgrupper
- Observasjonsskjema
  - Læreraktiviteter og bruk av læringsressurser
  - Elevaktiviteter og bruk av læringsressurser
- Lærer- og elevintervjuer
- Elevprodukter

Elevarbeidsformer

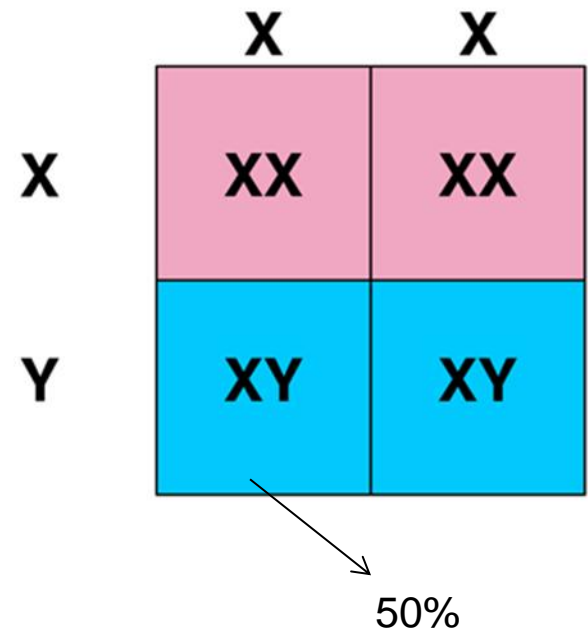
Elevenes bruk av læremidler/ressurser

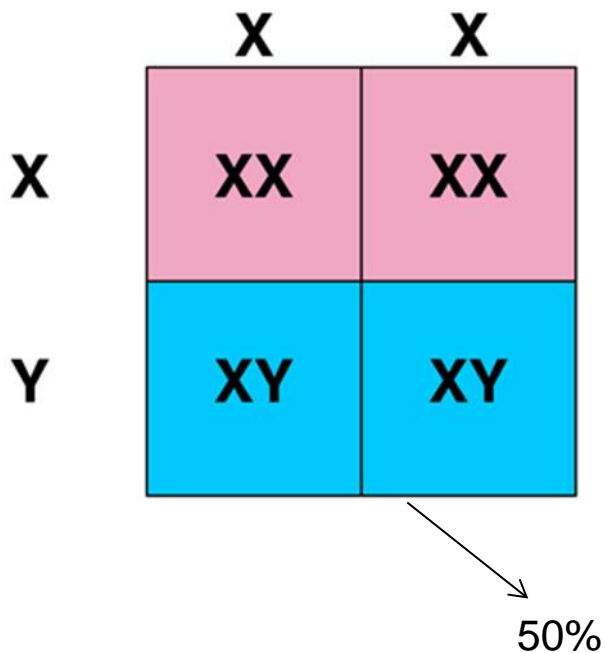

Undervisningseksempel (to skoletimer):

- Deltema:
  - Beregning av sannsynlighet for arv av egenskaper og sykdommer ved bruk av krysnings skjema
- Læringsaktiviteter:
  1. Helklassesetting m/ulike læringsressurser
    - Lærer har et faglig innlegg om temaet
    - Helklassedialog
  2. Gruppearbeid m/ulike læringsressurser
    - Grupper på 4 elever med iPad og bærbar pc
    - Oppgave: *Tegne ulike typer krysnings skjemaer for å beregne sannsynlighet for arv av*
      - genetiske sykdommer
      - øyenfarge
      - Kjønn
  3. Helklassesetting
    - Helklassedialog; gjennomgang av gruppearbeid

Kryssningsskjema for beregning av sannsynlighet for kjønn

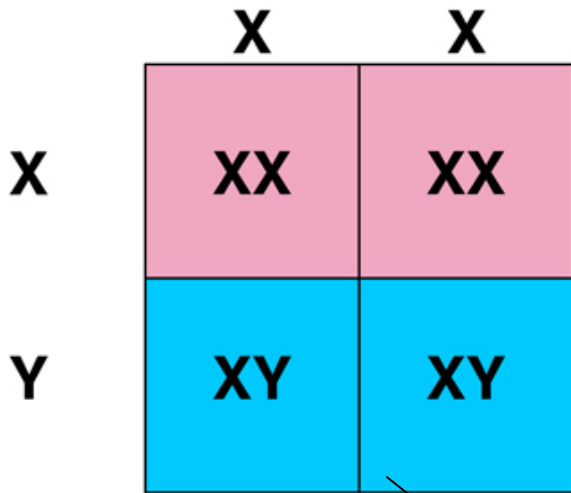
3 Antall barn per kvinne og deres kjønnsfordeling, absolutte tall og prosent¹

	Antall kvinner		Andel kvinner som har 3 eller flere barn (%)
	Absolutt	Prosent	
Alle kvinner som har født minst ett barn		100,0	79,7
I alt	1 079 641	100,0	79,7
1 jente	525 040	48,6	79,5
1 gutt	554 601	51,4	79,8
Alle kvinner som har født minst to barn		100,0	42,8
I alt	860 209	100,0	42,8
2 jenter	302 372	35,1	44,4
1 jente og 1 gutt	430 534	50,0	45,4
2 gutter	127 303	14,9	46,1
Alle kvinner som har født minst tre barn		100,0	26,1
I alt	348 445	100,0	26,1
2 jenter	42 941	11,9	28,2
2 jenter og 1 gutt	130 883	37,5	28,2
1 jente og 2 gutter	139 951	39,9	28,2
3 gutter	55 670	16,0	28,5
Alle kvinner som har født minst fire barn		100,0	24,5
I alt	95 993	100,0	24,5
4 jenter	6 048	6,3	27,0
3 jenter og 1 gutt	22 884	23,8	25,1
2 jenter og 2 gutter	34 095	35,5	23,4
1 jente og 3 gutter	25 446	26,5	24,4
4 gutter	7 520	7,9	25,5

¹ Kvinner født om lag 1920-1990. Kvinner med foretninger og kvinner født i utlandet er utelukkede foreldre av slike barn med. Kilde: Befolkingsregisteret, Statistisk sentralbyrå. Standarder i tabeller

51,4 %

50%

Elev-lærer utdrag

- 1 Lærer: Hvordan går det med oppgavene?
- 2 Tine: På den der ((peker på SSB-tabellen som viser kjønns spesifikke årlige fødsler))
- 3 Hans: I følge denne tabellen her er det litt større sjans til å bli gutt hele veien da
- 4 Tine: Så sjansen for å bli gutt er litt større hele veien?
- 5 Lærer: Sannsynligheten for å få en gutt=
- 6 Hans: Det er 51, et-eller-annet. Alltid
- 7 Lærer: ((Ser på tabellen)) Den er konstant den. Sannsynligheten for å få en gutt (.) den er større hele veien (2) ((ser på elevene)). Hvorfor det?
- 8 Tine: Nå er jo den her veldig forenkla ((peker på krysnings skjemaet))
- 9 Lærer: Ja, den er forenkla

Hvordan kan læreren håndtere denne situasjonen?

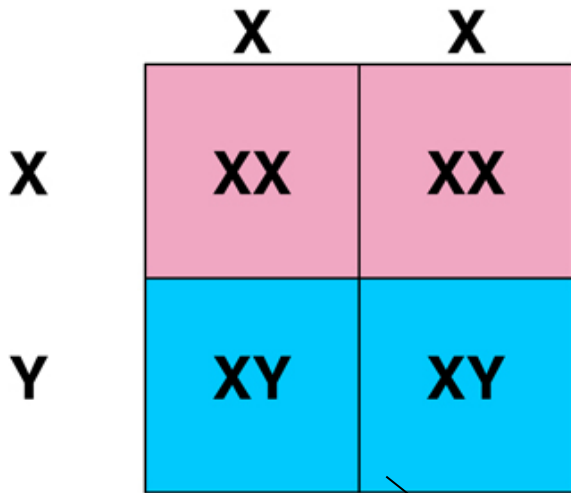
Statistisk sentralbyrå
Statistikbanken

3 Antall barn per kvinne og deres kjønnsfordeling. Absolutte tall og prosent¹

	Antall kvinner		Andel kvinner uten for eller med barn (%)
	Absolutt	Prosent	
Hele som har født minst ett barn	1 079 641	100,0	79,7
1 barn	525 040	48,7	79,5
2 barn	354 401	32,8	79,8
Hele som har født minst to barn	880 209	81,9	42,8
1 barn	201 179	22,8	44,4
2 barn og 1 gutt	439 534	50,0	40,4
2 barn	239 302	27,2	46,5
Hele som har født minst tre barn	348 445	31,9	26,1
1 barn	45 841	13,2	28,2
2 barn og 1 gutt	130 863	37,5	25,2
3 barn og 2 gutter	139 911	40,2	25,2
3 barn	51 670	14,8	28,2
Hele som har født minst fire barn	95 993	8,9	24,8
1 barn	4 248	4,3	27,0
2 barn og 1 gutt	22 484	23,4	25,5
3 barn og 2 gutter	34 095	35,5	23,4
3 barn og 1 gutt	29 446	30,7	24,4
4 barn	7 800	8,1	25,2

¹ Kriterier: født som lag 1970-1991. Kriterier med fettinger og ikkerteikn i utvalget er uteløst/ufylte felter eller ikke tatt med.
Kilde: Befolkningsstatistik, Statistisk sentralbyrå.
Standardisering i tabeller

51,4 %

50%

Statistisk sentralbyrå
Statistikken

3 Antall barn per kvinne og deres kjønnsfordeling. Absolutte tall og prosent¹

	Antall kvinner		Andel kvinner som har fått ett barn (%)
	Absolutt	Prosent	
Helt sønner	1 079 641	100,0	79,7
1 jente	525 040	48,7	79,5
2 gutter	554 031	51,3	79,9
Helt døtre	860 209	78,9	42,8
1 sønner	201 771	18,4	44,4
1 sønner og 1 gutt	439 534	40,2	46,4
2 gutter	236 302	21,7	46,1
Helt sønner og helt døtre	348 445	31,8	26,1
1 sønner	43 841	4,0	28,2
1 sønner og 1 gutt	130 863	12,0	29,2
1 sønner og 2 gutter	139 911	12,7	29,2
2 gutter	51 470	4,7	28,2
Helt døtre og helt sønner	95 993	8,8	24,5
1 sønner	4 248	0,4	27,0
1 sønner og 1 gutt	22 484	2,1	26,5
1 sønner og 2 gutter	34 095	3,1	24,4
2 gutter	29 446	2,7	24,4
3 gutter	7 320	0,7	23,2

¹ Kilde: Tall om lag 1970-1991. Kvinner med fødsler og kvinner helt i utlandet er utelukkende fødsler av ikke tatt med. Ikke fødselsregistrerte, Statistisk sentralbyrå.

Standardiserings i tabeller

51,4 %

Elev-lærer utdrag

- 1 Lærer: Hvordan går det med oppgavene?
- 2 Tine: På den der ((peker på SSB-tabellen som viser kjønns spesifikke årlige fødsler))
- 3 Hans: I følge denne tabellen her er det litt større sjans til å bli gutt hele veien da
- 4 Tine: Så sjansen for å bli gutt er litt større hele veien?
- 5 Lærer: Sannsynligheten for å få en gutt=
- 6 Hans: Det er 51, et-eller-annet. Alltid
- 7 Lærer: ((Ser på tabellen)) Den er konstant den. Sannsynligheten for å få en gutt (.) den er større hele veien (2) ((ser på elevene)). Hvorfor det?
- 8 Tine: Nå er jo den her veldig forenkla ((peker på krysningskjemaet))
- 9 Lærer: Ja, den er forenkla

Elev-lærer utdrag forts...

10. Hans: Den er veldig enkel da
11. Lærer: Det er ett eller annet som modifierer det litt, eller, endrer det til en viss grad. Ja, dette skulle vi jo--. Er dere i stand til å finne ut noe om det, hva det skyldes?
12. Tine: Vi kan prøve
13. Lærer: Mange som lurer på dette her. Mange som har hørt det. Men mange som har hørt at det er flere jenter overlever i hvert fall. Men der sto det jo gutter var det ikke det da?
14. Hans: Jo
15. Lærer: 51 % var gutter som ble født, var det ikke det?
16. Tine: Ja, men jenter lever jo lenger. Men, det kan jo være andre ting og da men?
17. Lærer: Ja, det kan ha med de tingene å gjøre. Det er noen uoverensstemmelser her ((Lærer reiser seg og går videre til neste gruppe))

Lærerintervensjon

- Generelle funn:
  - Lærerens rolle blir muligens enda viktigere i IKT-basert undervisning
  - Sammensatt lærerrolle
    - Samarbeidstilrettelegger
    - Støtte i elevers konseptuelle forståelsesprosesser
    - Administrativ tilrettelegger
    - Teknologistøtte
  - IKT-baserte læringssituasjoner innebærer ofte en annen læringsform enn mer kjente tradisjonelle skolepraksiser...
    - «Konflikt» mellom skolens læringsmiljø og læringsdesignet i læringsomgivelsen
  - Utvikling av produktive teknologibaserte læringspraksiser tar tid

Profesjonsfaglig digital kompetanse for lærere (PfDK)

- Innebærer:
  - noe mer enn teknologiske ferdigheter (Word, Excel, PowerPoint)
  - en integrering av pedagogikk, fagdidaktikk og undervisningspraksis
    - Læringsteori, fagbegreper og undervisningsmetoder
  - det å kunne designe forståelsesorienterte læringsaktiviteter
  - det å støtte elevers læringsarbeid i teknologibaserte læringssituasjoner
  - det å kunne kritisk evaluere eksisterende digitale ressurser
  - klasseromsledelse i teknologitette klasserom
  - det å kunne støtte elever i deres utarbeidelse av nye typer læringsprodukter
  - det å kunne utøve evaluering AV og FOR læring – også i teknologibaserte læringssituasjoner

PfDK – relaterte studier

- Tømte, C., Kårstein, A., & Olsen, D. S. (2013). IKT i lærerutdanningen. På vei mot profesjonsfaglig digital kompetanse? Oslo: NIFU.
- Gudmundsdottir, G. B., Loftsgarden, M., & Ottestad, G. (2014). Nyutdannede lærere. Profesjonsfaglig digital kompetanse og erfaringer med IKT i lærerutdanningen. Oslo: Senter for IKT i utdanningen.
- Ludvigsen-utvalget. (2014). Elevenes læring i fremtidens skole. *Norges offentlige utredninger*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Sharples, M., McAndrew, P., Weller, M., Ferguson, R., FitzGerald, E., Hirst, T., & Gaved, M. (2013). Innovating Pedagogy 2013. Exploring new forms of teaching, learning and assessment, to guide educators and policy makers. *Open University Innovation Report 2*. Milton Keynes: The Open University.
- Johnson, L., Adams Becker, S., Cummins, M., & Estrada, V. (2013). Technology Outlook for Norwegian Schools 2013 - 2018: An NMC Horizon Project Regional Analysis. Austin, Tx.: The New Media Consortium.
- 'Lærerløftet', s. 42: «... gjennomgående svakt forankret i lærerutdanningene»

Viser at...

- PfdK er svakt operasjonalisert, både i LU og i profesjonsutøvelsen
- Er tilfeldig integrert, opprettholdt av ildsjeler
- Lite utviklet faglig profil
- Nyutdannede lærere finner ingen sammenheng mellom LU og profesjonsoppgaver. Blir selvlærte.
- Dårlig forankret i ledelsen

- Konklusjon:
  - *Stort behov for å finne ut hvordan man kan støtte læreres utvikling av profesjonell digital kompetanse...*

Spørsmål?

Takk for oppmerksomheten!

anniken.furberg@ils.uio.no